

Motion till riksdagen 2020/21:3716

av **Rebecka Le Moine (MP)**

Stärk demokratin med andrahandsröstning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införande av andrahandsröstning i allmänna val och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett relativt enkelt sätt att stärka demokratin vore att införa andrahandsröstning i allmänna val. Det innebär att om det parti som en väljare röstar på inte når upp till spärren för att få mandat (det vill säga fyra procent i riksdagsval), så räknas istället den röst som väljaren i andra hand valt. Att lägga en andrahandsröst skulle då vara valfritt och ske vid samma tillfälle som förstahandsrösten.

Liknande möjligheter finns redan i vissa val i en rad andra länder och städer, till exempel Australien, Irland, Malta och Papua Nya Guinea. Erfarenheter visar att det kan minska negativt kampanjande, då det blir viktigt att inte avskräcka andrahandsväljare när även andra partiers kärnväljare kan lägga en andrahandsröst.

Andrahandsröstning kan också kraftigt minska antalet taktikröster, som i svenska riksdagsval brukar ligga på 10–20 procent av alla röster. Med en andrahandsröst kan fler väljare rösta på det parti de tycker är bäst, utan att i förstahandsrösten behöva ta hänsyn till hur partiet just nu ligger till i opinionsmätningarna.

Det vore ett klart framsteg för demokratin om fler väljare genom andrahandsröstning får sin vilja representerad i riksdagen, samtidigt som partierna fortfarande blir tillräckligt stora för att ta plats i de olika utskotten i riksdagen.

Vilka partier det här eventuellt skulle gynna eller missgynna är, sett till historiska valresultat, högst oklart. Historiskt har spärren på fyra procent nästan alltid medfört högre valresultat för partier som riskerar att åka ur riksdagen. Den stora vinnaren skulle vara demokratin och den enskilde väljaren.

Det här systemet med andrahandsröst kan även kallas enkel överförbar röst, preferensröst eller reservröst. På engelska kan mer information hittas genom instant-

runoff voting, alternative vote, preferential voting, ranked-choice voting och single transferable vote.

Rebecka Le Moine (MP)